

2007-04-24

LS 0703-0355

Landstingsstyrelsen, ärende 15

Avsiktsförklaring om kommunal medfinansiering av Citybanan

Citybanan måste byggas skyndsamt. Det är helt avgörande för att komma tillrätta med de ständiga förseningarna som drabbar resenärer i pendel-, region- och fjärrtågstrafiken, samtidigt som tågtrafiken ges utrymme att utvecklas. Långsiktigt är helt enkelt Citybanan det enda alternativet för att varaktigt kunna åtgärda den bristande spårkapaciteten genom Stockholm. Detta har politiska företrädare i stockholmsregionen och ledande expertis länge varit eniga om. Banverket, Stockholms stad och Stockholms läns landsting tecknade därför sommaren 2006 avtal om byggande och finansiering av Citybanan. Det avtalet har inte sagts upp av någon av avtalsparterna. Det känns därför märkligt att Stockholms läns landsting ska delta i ytterligare överenskommelser om Citybanans finansiering.

Regeringens vacklande i frågan har skapat en djupt beklaglig osäkerhet om projektets framtid. Osäkerheten blir tyvärr inte mindre med förslaget till avsiktsförklaring om medfinansiering. För det första vet vi ännu inte om avsiktsförklaringen överhuvudtaget kommer att undertecknas – deadline har skjutits upp mer än en gång och ännu är inte de inblandade parterna överens i vissa avgörande frågor. För det andra är avtalet endast en avsiktsförklaring och det är en lång väg till att förklaringen omsätts i gällande avtal med alla inblandade landsting och kommuner. Till sist kan vi konstatera att det finns oklarheter och ideologiska omsvängningar i deklARATIONEN avseende regeringens åtaganden.

Diskussionen om statens ansvar för infrastruktur måste föras nationellt och offentligt. Med den föreslagna avsiktsförklaringen sker en principiell förändring i synen på statens ansvar för infrastruktur. Det kräver en offentlig debatt. Risken är överhängande att den borgerliga regeringen vältrar över statens kostnader för infrastruktur på kommuner och landsting. Man måste vara medveten om att den finansieringslösning som nu föreslås riskerar att innebära både dyrare resor och mindre pengar till sjukvård och skolor. Ändras lagstiftningen så att kommuner kan och förväntas vara med och finansiera investeringar utanför den egna kommunen, så öppnas enorma möjligheter för staten att vältra över kostnader på kommuner och landsting.

Avsiktsförklaringen om medfinansiering av Citybanan innehåller även andra principiella omsvängningar som förtjänar en bättre belysning och diskussion. I avsiktsförklaringen föreslås t ex att Ostlänken finansieras med en OPS-lösning. Vi är öppna för andra finansieringsformer och har i dessa sammanhang fört fram att även statens

2007-04-24

LS 0703-0355

möjligheter att lånefinansiera satsningar i infrastruktur måste utredas. Det som är vägledande för våra ställningstaganden är dock vad som är bäst för medborgarna, för bil- och kollektivtrafikresenärerna, och inte vad som på kort sikt skapar ekonomiskt utrymme i statens budget.

Om en medfinansiering från Mälardalen för Citybanan kommer till stånd och regeringens vidhåller att intäkterna från trängselskatten enbart ska finansiera Förbifart Stockholm, så har regeringen i realiteten frigjort mycket stora summor i statsfinanserna. Detta utrymme bör öronmärkas för ytterligare satsningar på kollektivtrafik och övrig infrastruktur i Stockholm-Mälardalen. Behoven är mycket stora och ett ökat statligt ekonomiskt engagemang är en nödvändighet. I annat fall kan den nuvarande starka tillväxten i vår region mycket snabbt bromsas upp.

Vi känner vidare stor tveksamhet över att skriva under en avsiktsförklaring med en part som inte är juridiskt jämbördig. Staten kräver landstingsstyrelse och kommunstyrelsebeslut från sina motparter, men är inte beredd att ge avsiktsförklaringen tydlig formell status genom ett regeringsbeslut. Regeringens hittillsvarande svajighet i trafikfrågorna gör att vi bedömer att det är av stor vikt att det finns en tydlighet i det statliga åtagandet. Så sent som i förra veckan (17/4) gick en av regeringens företrädare ut i media, försvarsminister Mikael Odenberg (m), och deklarerade att han ”tycker att det är väldigt mycket som talar för att man borde i första hand satsa på en ytspårlösning”.